

**Külföldi tudósítók és a magyar demokratikus ellenzék kapcsolata az
1980-as években Magyarországon**

Keresztes Bence

DE Kommunikáció-és Médiatudományi Tanszék

kbence27@gmail.com

Kutatásomban a magyarországi demokratikus ellenzék nyugati sajtóreprezentációját vizsgálom, amelyet a budapesti brit nagykövetség korabeli jelentéseivel vetek össze. Doktori disszertációm első két fejezete a Rajk-butik 1983-as bezárásáról és ugyanazon évben Demszky Gábor tárgyalásának interpretációjáról szól, amelyben a diplomaták és a külföldi tudósítók jelentései és tudósítása közötti különbséget mutatom be. A budapesti brit diplomaták rendszeresen küldtek haza jelentéseket a Kül- és Nemzetközösségi Minisztérium Kelet-Európai Osztályának, amelyhez háttérbeszélgetéseket folytattak a magyar ellenzék tagjaival és olykor a Budapesten tartózkodó – elsősorban – brit újságírókkal.

Előadásomban egy általánosabb körképet szeretnék nyújtani az 1980-as években Budapesten dolgozó nyugati (főként angolszász) tudósítók munkakörülményeiről, külön kiemelve a keleti blokkban rájuk irányuló állambiztonsági tevékenységeket, két akkori újságíróval készített oral history interjún, a brit diplomata forrásokon és a téma angolszász szakirodalmán keresztül. 2023 nyarán egy angliai ösztöndíjprogram keretében lehetőségem volt interjút készíteni Pallai Péterrel, aki a BBC magyar nyelvű adásainak szerkesztője volt, és még ugyanazon évben Nick Thorpe-pal, aki 1983 óta a BBC (külsős) magyarországi tudósítója.

A velük készített interjúk alapján előadásomban részletesen kifejtem majd a BBC és a Szabad Európa Rádió közötti újságíró etikai különbségeket, az újságírók ellen irányuló lehallgatási akciókat és a demokratikus ellenzékhez való viszonyukat. Prezentáciomban a nyugati (nyugat-európai és amerikai) tudósítók és a kelet-európai ellenzékiek közötti kapcsolatra is kitérek, ezzel is kontextusba helyezvén a magyar, lengyel és szovjet ellenzékieknek a sajtóval való kapcsolattartásában felfedezhető különbségeket. A kapcsolattartáson túl néhány példával is alátámasztanám a brit és az amerikai újságírók, valamint a nagyobb hírügynökségek munkái közötti eltéréseket.